

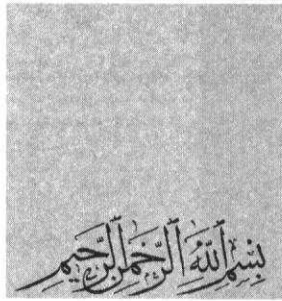
3637

۲۵۰۰

۱

۳۲۴

لا قوی

بر مکرانہ شرح چهل حدیث

امام خمینی رحمۃ اللہ علیہ

جواد محدثی

محدثي، جواد، ۱۳۳۱ -

Mohadesi, Javad

اربعين - شرح

بر کرانه‌ی شرح چهل حدیث امام خمینی رحمه الله علیه / جواد محدثی؛ تهیه و تنظیم معاونت پژوهش، اداره کل پژوهش‌های عمومی (حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران). قم: حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران، مرکز نشر هاجر، ۱۳۹۸.

ص. ۳۲۴

۹۷۸-۶۰۰-۳۷۸-۲۱۸-۱

فیبا

مسلسل: ۱۲۶۸

چاپ قبلی: حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران، مرکز نشر هاجر، ۱۳۹۵

ص. ۳۲۴

خمینی، روح الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۲۷۹ - ۱۳۶۸. اربعین - نقد و تفسیر

احادیث شیعہ - قرن ۱۴

۴-th century -- Hadith (Shiites) -- Texts

اربعینات - قرن ۱۴

۴-th century -- Arabistat

خمینی، روح الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۲۷۹ - ۱۳۶۸. اربعین - شرح حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران، اداره کل پژوهش‌های عمومی حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران، مرکز نشر هاجر

Hozeh Elmieh Qom, Center management Hozeh Elmieh Qom, Center Publications hajar

۹۷۸-۶۰۰-۳۷۸-۲۱۸-۱

۲۹۷/۲۱۸

۵۶۴۸۹۴۳

مرکز نشر هاجر
دفتر مدیریت و انتشارات
ناشر تخصصی زن و خانواده

مرکز مدیریت پژوهش‌های خاوران

نشانی: قم - بلوار معلم - مجتمع ناشران - واحد
تلفن: ۰۲۵-۳۱۰۱۵ پیامک: ۰۰۳۱۰۱۵
hajarpub.ir info@hajarpub.ir

بر کرانه شرح چهل حدیث امام خمینی (ره)

نویسنده: جواد محدثی

مرکز نشر هاجر - ناشر تخصصی زن و خانواده

(وابسته به مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران)

تعداد صفحه و قطع: ۳۲۴ صفحه / وزیری

نوبت چاپ: اول / تابستان ۱۳۹۸

شمارگان: ۲۵۰۰ نسخه

قیمت: ۳۲۰/۰۰۰

چاپخانه: باقری

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۷۸-۲۱۸-۱

حوزه‌های علمیه شیعه، وارث میراث ماندگار علوم و معارف اهل بیت (علیهم‌السلام) و پاسدار حریم و کیان شریعت و عقاید اسلامی‌اند. این رسالت خطیر، مسؤولیت عالمان دین‌باور را در عرصه تعلیم و تربیت، چند برابر کرده است. دغدغه‌های همیشگی عالمان متعهد و طلاب و فضلاء دلسوز نسبت به اصلاح غنابخشی کمتی و کیفی شیوه‌ها، متون و الگوهای آموزشی، در راستای بالندگی، پویایی و کارآمدی نظام آموزشی حوزه، ضرورت بازنگری و اصلاح و تدوین متون جامع و کارآمد را مورد تأکید قرار می‌دهد.

منزلت و رفعت جایگاه متون درسی در حوزه‌ها و بهره‌مندی از ثراوت گران سنگ و ذخایر ارزشمند متون قویم، از صلحای سلف و وزانت و اعتبار مؤلفان آنها ایجاب می‌کند که در اصلاح و تدوین متون درسی، اهتمام و دقت و تأمل شایسته مبذول شود. همچنین دگرگونی و تحول در گرایش‌ها، نیازها، انتظارات، شیوه‌ها و الگوهای تعلیم و تربیت، مسؤولیت متولیان و متصدیان امر آموزش و پژوهش و برنامه‌ریزی درسی را در حوزه افزون می‌سازد تا به صورت مستمر با ارائه روش‌ها و قالب‌های بدیع و باارزشی محتوای اصلاح و تدوین متون درسی، همت گمارند.

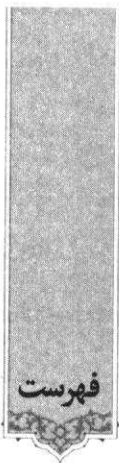
زاین‌رو مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران بر اساس ضرورت‌ها و نیازهای یاد شده، به اصلاح و تدوین متون درسی اقدام و ده‌ها جلد کتاب درسی را طراحی، تدوین و منتشر کرده است. در این فرایند سعی شده که با حفظ اصالت و غنای محتوایی گنجینه‌های ارزشمند بر جای مانده از عالمان گذشته، با کاربرست تکنولوژی آموزشی و مراعات اصول، معیارها و الگوهای جدید، متونی متناسب با اهداف خود، در چارچوب برنامه‌ها و سرفصل‌های مصوب و سطح علمی و انتظارات فراگیران ارائه کند.

پیمودن این مسیر بلند و طولانی، به مساعدت و حمایت همه جانبه استادان، صاحب نظران، مدیران و طلاب معزز نیازمند است که با ارائه پیشنهادها، نقدها و دیدگاه هایشان از طریق رایانامه (Motoon@whc.ir) ما را در بهبود بخشی و طی نمودن درست و صحیح این مسیر صعب و دشوار، یاری دهند.

در اینجا فرصت را غنیمت می شماریم و از تمامی دست اندرکاران این طرح سترگ، به ویژه، مسئولین محترم موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی رحمته الله علیه، مدیریت تالیف و تدوین متون درسی، کارشناسان و حجت الاسلام والمسلمین جواد محدثی قدردانی می کنیم و تلاش خالصانه آنان را ارج می نهیم.

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خاوران

۱۱	جهد با نفس
۲۳	ریا
۳۶	عجب
۴۴	کبر
۵۷	حسادت
۶۴	حب دنیا
۷۲	غضب
۷۹	عصبیت
۹۰	هوای نفس و درازی آرزو
۹۶	فطرت
۱۰۲	تفکر
۱۱۲	توکل
۱۲۱	امتحان و آزمایش مؤمنان
۱۲۹	صبر
۱۳۸	توبه

۱۴۵	 ذکر خدا
۱۵۱	 غیبت
۱۶۱	 اخلاص
۱۶۸	 شکر
۱۷۶	 کراحت از مرگ
۱۸۲	 اصناف جویندگان علم
۱۹۰	 اقسام علم
۱۹۶	 شک و وسوسه
۲۰۱	 فضیلت علم
۲۰۶	 عبادت و حضور قلب
۲۱۶	 لقاء الله
۲۵۱	 اقسام قلوب
۲۵۷	 عدم معرفت حقیقی خدا و رسول و ائمه اطهار
۲۷۱	 ولایت و اعمال
۲۷۸	 مقام مؤمن نزد حق تعالی
۲۸۶	 معرفت اسمای حق و مسأله جبر و تفویض
۲۸۹	 صفات حق
۲۹۶	 معرفت خدا و رسول و اولی الامر
۳۰۲	 آفرینش آدم بر صورت خدا
۳۰۶	 خیر و شر
۳۱۱	 تفسیر سورة توحید و آیات اول سورة حدید

مقدمه مؤسسه تنظیم و نشر

آثار امام خمینی رحمته الله علیه

آثار و اندیشه‌های متعالی و تابناک حضرت امام خمینی رحمته الله علیه مجموعه‌ای پراح و والاست که فراراه جویندگان سعادت می‌درخشد. آن حکیم بزرگ، عارف ورسته، مفسر بزرگ و رهبر کبرامت اسلامی در عصر حاضر در صحنه علم و عمل مصداق کاملی است که روز به روز زوایای بیشتری از شخصیت و افکارش بر نسل‌های پس از وی روشن می‌شود. بهره‌مندی تشنگان معارف توحیدی و زلال قرآن و اهل بیت: از رهگذر دسترسی به گفته‌ها و نوشته‌های آن عزیز سفر کرده، به گامی اهل تحقیق رسیده و این بهره‌مندی همچنان برقرار است.

کتاب ارجمند «شرح چهل حدیث» اثری پرسود و دستور العمل اخلاقی است که دل و دینه رهپویان خودسازی را به سوی خود کشیده است. همراهی و آمیختگی مباحث اخلاقی آن کتاب با آیات الهی و روایات معصومین: یکی از ویژگی‌های این اثر است که لطایف و ظرایف معرفتی و اخلاقی در ذیل آنها جلوه‌ای فزاینده یافته است.

از آن رو که این کتاب با قلمی ادیبانه و لبریز از سخنان و نظریات سنگین نگاشته شده، برقراری ارتباط علمی و معنوی نسل امروز و به ویژه جوانان با آن سخت و نیازمند به مقدمات و معلومات گسترده‌ای است. اما این ویژگی را نباید مانع استفاده از این اثر گرانسنگ شمرد. بنابراین مؤسسه تنظیم و

نشر آثار امام خمینی رحمته الله علیه - دفتر قم، بر آن شد که با باز نویسی، روان سازی و آسان نگاری آن، راهی به هدف پیشگفته بگشاید.

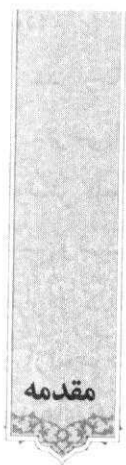
بدین منظور مدیریت اندیشه های عقلی معاونت پژوهشی دفتر قم، انجام این رسالت را از محقق ارجمند و فاضل و نویسنده گرامی حضرت حجت الاسلام والمسلمین جواد محدثی خواستار شد و ایشان با کرامت نفس و مناعت طبع، امریاد شده را به خوبی به انجام رساندند؛ حفظ معنا، مفاد و مضمون سخنان امام رحمته الله علیه در عین رسایی و گیرایی و روانی قلم، ویژگی اثر حاضر است که ان شاء الله مایه بهره مندی روز افزون اقشار مختلف از آن خواهد بود.

در پایان از پدید آورنده بزرگوار کمال تشکر و قدردانی را داریم.

والسلام علی عباد الله الصالحین

مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی رحمته الله علیه - دفتر قم

کتاب شرح چهل حدیث حضرت امام خمینی رحمته الله علیه که از سودمندترین آثار اخلاقی اوست، از دیرباز نظر اهل معنا و سالکان راه تهذیب نفس را به خود جلب کرده است. از ویژگی‌های این اثر، عنای محتوای استناد به آیات و روایات فراوان، طرح مباحث نظری اخلاق و عرفان و اشاراتی به شیوه‌به‌دقیق عرفانی و نکات بدیع و نظری در این زمینه است؛ ولی از آن‌جا که برای عموم اهل مطالعه، بهره‌وری از این کتاب دشوار است، به ویژه نثرسنگین و ادبیات خاص آن و قالب به کار رفته در پردازش مفاهیم و تبیین نکات و طول و تفصیل برخی مباحث، آن را از کتابی برای عموم جدا ساخته است، به نظر رسید باید کاری کرد تا اقشار بیشتری به ویژه جوانان علاقه‌مند به این‌گونه مباحث از آن استفاده کنند.

در بازآفرینی و تسهیل این کتاب سعی شده است:

- ساختار جمله‌بندی‌ها از سبک کهن به شیوهٔ امروزی درآمد؛
- در بخش‌هایی از مباحث طولانی یا سنگین، تلخیص به عمل آید؛
- با حفظ حداکثری تعبیرات حضرت امام و وفاداری به متن اصلی، جایگزین‌سازی و روان نمودن واژه‌ها و تعبیرات دشوار و نامأنوس یا اصطلاحات فلسفی عرفانی انجام گیرد؛

- از شمار روایاتی که به عنوان مستندات مباحث در شرح هر حدیث آمده، کاسته شود؛

- در ارجاعات و پاورقی‌ها به حداقل اکتفا شود؛

- برخی از مطالب حاشیه‌ای هم که با موضوع اصلی هر حدیث کم ارتباط بوده و جوشش قلم حضرت امام توضیحات را به سوی دیگر کشانده که در جای خود نکات نفیس و سودمندی است، اما با مخاطبانی که در این بازنویسی مدّ نظر بوده، کمتر رابطه برقرار می‌کند، در این نگارش نوحذف شده است.

از آنجا که متن اصلی کتاب «اربعین حدیث» جزو متون آموزشی مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران می‌باشد، اثر فوق به عنوان متن جایگزین، مورد استقبال آن مرکز قرار گرفت و مقرر گردید این اثر تدوین آموزشی شود. بدین منظور در هر درس مقدمه، سؤالات مرتبط با آن درس و پرسش‌های پژوهشی جهت تحقیق و مطالعه بیشتر اضافه شد.

با توجه به نکات یاد شده، ضمن تأکید بر این که روح حاکم بر این خلاصه، همان جوهره سیال افکار و حکمت‌ها و پندهای گرانمایه امام راحل رحمه الله است، لیکن با فشرده‌سازی و تسهیل عبارات، امید و انتظار می‌رود در قالب و شکل کنونی، امکان استفاده بیش‌تری از کتاب برای اقشار مختلف از جمله نسل جوان و طلاب و دانشجویان گرامی فراهم شده باشد و عشق پایدار نسل امروز به اندیشه‌ها و آرمان‌ها و شخصیت بی‌نظیر امام خمینی رحمه الله، زمینه ساز انس و آشنایی بیشتر با این انسان الهی و موج‌آفرین و تاریخ‌ساز گردد و «خط امام» در همه عرصه‌ها و ابعاد مورد شناخت و پیروی و الگوگیری قرار گیرد.

قم: جواد محدثی

تیر ۱۳۸۹ ش

